

— Mégis kéne orvost hívni. Beteg. A szívével beteg, tudom. Nem szabadna ilyen sokat dolgoznia, ő viszont megerőlteti magát, beleszakad, de csinálja. A fene se tudja, hogy minek.

— Úgy nyúvi magát meg minket, mint valami vadparaszt. Pedig művelt ember volt, magasabban, vezető állásban. De sose tudta magát tartani. A felesége irányította, vigyázott rá, de amikor az meghalt... Csak dolgozni tud, más istene nincs.

— Minket is hajt, mint a barmokat.

— Hajt. Én is fáradt vagyok. Feküdjünk is le, mert mindjárt belerúgok az asztalba. Hüh, egyre dühösebb vagyok.

— A hajtás, az kihozza az emberből az állatot.

Kerekes visszafordult:

— De a szíve. Valami altatót kéne adni neki.

Elhatározták, felébresztik. A mester morogva nyitotta fel a szemét.

— Mi van?

— Orvosság. Ha ezt beveszi, mély álomban alszik, mint a bunda, ha nyolc órát alszik, tizenhatal felér...

— Vigyétek a fenébe! — Fálnak fordult. — A feleségem is. Orvosságot adtak neki, hogy jól kialudja magát. Még most is alszik.

Bedecs sóztalanul ült az ágyán, az emlékezetébe véste jól a görcsösen megfeszült arcot, nem lehetett tudni, hogy mosoly volt, vagy a kín barázdája. A mester egyik foga sárgásan villant elő, a másnapos szakáll is, olyan ijesztő az arca. Nehézkesen szuszogott.

Leoltották a villanyt. Bedecs rövidesen kiosont, egy pohár vizet hozott, lerakta a mester ágya melletti kis asztalra. Ő is lefeküdt.

Érdekes ember ez a mester, gondolta, Vadparaszt, csak dolgozik. Őket is agyonhajtja. Mást is csinálhatnának. Igaz, nemrég is mondta, így összegyűjtik a pénzt, azt csinálnak majd vele, amit akarnak. De mégis. Ő úgyse biztos, hogy megnősül. Vagy akkor is, ha igen, mi mást tehet, dolgozik. Vagy ő is itt fog pocakot eresztetni, az izzadságszagú munkások között? Lehet, úgy érezte, nagyon közel áll ehhez.

Elaludt. Néhány óra múlva hirtelen felriadt. Sötét volt, vérfagyasztó csend. Az öreg, a mester. Megütötte magát, könnyen baj lehet a szívével. Nem szuszog. Sokszor hallotta, hogy a szív kisebb sebesülésekkor felmondta a szolgálatot. Miért is nem ő kúszott ki a szélre, miért, miféle daczból?

Semmi zaj. Meghalt? Olyan nehezen ziháló a lélegzete, hogy többször is fölébrednek rá. A hasa nyomja, horkol is.

Most semmi.

Hirtelen krákogás, hosszan, elnyújtottan. Erőltetebben, mint máskor, cuppanós nyelés.

— Jól van — sóhajtott Bedecs; megmarkolta a párna szélét, oldalra fordult és lecsukta a szemét. — Jól van, él.

KENDI MÁRIA

HÁZ A TELEPEN

— Azt mondja, doktor úr, meghallgat? Már miért? Egy ilyen öregasszony, mint én... Írja fel csak a receptet, aztán ezzel az álmatlansággal majd elbajlódok magam is. Hogy ráér? Meg érdekli... Én nem bánom... Mostanában már két Tardilal sem alszom. Vagy ha igen, mindjárt felriadok, mert ráül a mellemre az a szorongás... Azt hiszem, megint házat építünk.

Jó! Én elmondom. Talán megkönnyebbedek. Mert valahogy nagyon belémfuladt a szó. A hallgatás.

Tudja, doktor úr, a házeladás. Az volt az én legnagyobb problémám. Se éjjelem, se nappalom nem volt. El kellett adni azt a házat, azt az átkozottat. Róza, a barátóm, ha meg nem teszi, nem tudom, mi lett volna.

Engem gyűlölnek ott. Azt hiszik, én okoztam szegény uram halálát. Istenem, micsoda tortúrától kímélt meg. Látni sem bírnám. A házat. A környéket. A várost. Az embereket.

Még most is betege vagyok a dolognak. Éjjelente, akárcsak azelőtt, gyakran felriadok.

Próbálok gondolkozni, s míg az álom ki nem tisztul az agyamból, nem tudom, tart-e még a gyötrelmem, vagy már a múlté valamennyi.

Nem lehet ám mindentől kigyógyulni. Javítgatni, gyógyíttatni tudja az ember magamagát, mint valami öreg ruhadarabot. Az idő is megteszi a magáét. De az ember lelkét nem lehet felújítani, mint amikor egy házat tataroznak, vagy egy szobát újra festenek.

Az utóbbi időben már nagyon beteg volt. Ütem éjjel az ágyban, pislogtam, de nem láttam semmit. Aztán felkeltem, lassan, óvatosan, hogy meg ne zavarjam. Figyeltem, hallom-e a lélegzetvételét. Szerettem, féltettem, soha olyan áldott embert nem ismertem, s olyan átkozottat sem.

Az uram volt.

Lassan, nagyon lassan, kis puha léptekkel mertem csak megközelíteni. Ott állt az ágya az ablak fölötti falnál. Valami kis fény beesett, láttam az ősz haját, amely a homlokába hullott, s félelemmel néztem az arcát. Milyen szigorú, kemény öregember lett. Olyan volt, mintha még álmában is haragudna.

Nem akarom bántani. De szegény, akárhogy is szeretett, tönkretette az életünket. Nem ismertem az utóbbi két évtizedben mást, csak szomorúságot. De az utolsó évben volt a legnehezebb.

Nem sokkal előbb telepedtünk meg abban a vidéki kisvárosban. Technikus volt az uram. Technikus volt szegény Géza. Szikár, nem erős növésű, de szívós, és nagy volt benne az akarat. Azt kérde, miért féltettem mégis annyira? Nem volt a fejében más, csak az a mánia. Képzelve — örökké házat épített. S az egyik ház még fel sem épült. Már eladta. Azt mondta, nem jó, nem felel meg. Szebbet akart a fiunknak.

Egy darabig bírtam. Aztán lassan, egyre jobban, végül halálosan belefáradtam. Mondtam neki szépen: ember, mit akarsz? Szép ez a ház! Nyugodj meg most már, elvégre tető alá hoztuk, az anyagiakat is elrendeztük, kibőjtöltük tisztességgel. Olyan szép ház, olyan jó, nem kell ennél különb senkinek. Nem hallgatott rám. Olyan volt, mint a megszállott. Mindig kitalált valamit.

Így költöztünk mindig más városba. S ott előlről kezdődött a keresés, kutatás. Hova építsünk? Megfelelő-e a környezet? Jók-e a talajviszonyok? Az építőanyagot felhajtani. A mesterembereket elutasítani. Nem engedett a ház közelébe senkit. Csak ő meg én építhettünk. Egy deszkát sem rakhatott keresztbe más. Már fáradt voltam. Halálos fáradt.

Nem voltam már fiatal, amikor véget ért a háború. Negyven is elmúltam. Azóta eltelt csaknem húsz év, s mi mindig, mindegyre építkezünk.

Legalább örülni tudtam volna! Élvezni, mint más asszonyok, hogy felépült a ház, s berendezhettem az otthonomat. De az én örömöm csak hónapokig tarthatott, s azok is tele voltak rettegéssel, hogy melyik reggel hatalmasodik el újra ez az esztelen mánia, ez a kísértő szenvedély. Melyik reggel lép ki úgy az ágyból: elég volt. Nem jó ez a ház. Eladjuk, elmegyünk innen.

Istenem, milyen szerencsétlen voltam. Egy asszony se épített annyi házat magának az elmúlt húsz év alatt. Mindig építkeztem. Mindig. De nekem soha sem volt otthonom. Most, most igen. Bűnömül ne vegye az isten, mióta szegény uram meghalt. Ugye, nem érti? Én sem értem. Szegény Róza, a barátóm se értette sokáig.

Most jó. Megcsendesedett az életem. Magányos vagyok, s jaj, maga megért engem, a sok fáradtság után végre megpihenhetek. Nem tudnék munka nélkül élni, pedig túl vagyok a hatvan éven. Dolgozni se kellene, de nem nekem való a semmittevés. Arra születni kell. A házat Róza adta el. A pénzhez hozzá sem nyúltam.

Annyit se vettem ki a takarékból, amennyi a kis hónapos szobám berendezéséhez kellett.

Szeretem ezt a kis hónapos szobát. Mindent megtalálok benne, amire az utóbbi húsz évben hiába vágytam. Ha nem tartanám fenn, elmondanám, milyen.

Boldogan meg is mutatnám. De nem ér rá maga arra, doktor úr! Tudja, mit sütnék? Foszlós mazsolás kalácsot. Amolyan igazi vidéki módit. Nem rossz az! S kapna hozzá tejszínes kávét. Ha szereti, sötétbarnán, ha másképpen, világosan. A mazsolás kalácsot kívülről csokoládéval vonom be, s magába a tésztába is teszek egy kis fahajas cukrot. Amikor beteszem a sütőbe, a fahajas kakaós cukor megolvad, és amikor felvágja az ember, mintha csokoládé lenne belülről. Ha eljön... Lehet, hogy talál majd időt magának? Ó, de boldoggá tesz. Remélni sem merem volna. Szegény Róza is ígérte, akart is jönni, mert tudta, milyen boldogság nekem a vendéglátás.

Ez csak egy hónapos szoba. Az első otthonom húsz év óta.

Furcsákat beszélek. Mintha nem szerettem volna a férjemet.

Higgye el, nála drágább, nála jobb embert nem ismertem. Számára más nem létezett. Csak ez a ház! Mindig ez a ház.

Csak ez ne lett volna. Nekünk nem volt hétköznapunk és nem volt vasárnapunk. Nem volt rádió, se mozi, se színház. Mi építkeztünk. Mindig, örökkön-örökké.

De egy pillanat! Nem felelt nekem. Már nem is kell. Látom a szemén, hogy eljön hozzám. Megmagyarázom, merre kell jönnie.

Óbuda. Barátságos öreg ház. Az ablakokban sok virág. Az enyémben kétsorosán. Csupa muskátli. Szeretem azt a környéket. Kissé olyan, mintha vidék lenne. Talán mert olyan csendes, csak az autóbusz jár arra, de az sem a mi utcánkban. De azért nincs messze semmitől.

A sarkon van a tejszarnok és a fűszeres, a másik oldalon szemközt a hentes. Mi kell még egy ilyen magamfajta öregasszonynak?

A szobám is olyan barátságos, nemcsak a környék. Majd meglátja. Az egyik sarokban csupa évelő zöld növény. Filadendron, fikusz, kardvirág. Nagyon hálás, igénytelen növény. És vízipálma. Nincs ezekkel semmi baj. Víz kell nekik, s néha egy kis napsugár. Ha esik az eső tavasszal vagy nyáron, kihordom őket az udvarra. Mert egy kis udvarunk is van. Oda szoktunk ilyen magamfajta öregecskék kiülni, ha szép időnk van esténként. Annyi mindenről beszélgetünk. Sok minden történt a mi életünkben, csak mást ne vegyünk, két háborút megélni. Istennem, nem volt könnyű a mi nemzedékünknek.

S van még valami. Mert tudja, doktor úr, mégiscsak társas lény az ember. Kell, hogy érezzen, halljon maga körül valakit. Még ha egy buta, oktalan kis állat is az. Nekem egy papagájom van. Ha valakinek nincs, nem is tudhatja, milyen kedves tud lenni egy ilyen oktondi kis állat.

Szóval nem butaság ez kérem... Megöregszünk és idejutunk. Mert a szeretetvágy nem hal ki az ember szívéből, akármennyi ránc legyen is az arcán... Akármilyen töporodott... s akármennyire megközelítette is a sír szélét.

Hetenként egyszer kerülővel jövök haza az üzemből. Rendszerint pénteken — amikor eleséget vásárolok a mandinak. Voltaképpen a kanárikat hívják mandinak. Egyszer volt nekem is egy. Gyönyörű sárga, csodálatosan tudott fűtyülni. Ez még akkoriban volt, amikor a fiam kisfiú volt. Órákig elálldogált a kalitka előtt. Félrehajtotta fejét, nézte, aztán csücsörített a szájával. Utánozni próbálta a fűtyét. Nem sikerült neki. Akkor sírva fakadt. Alig győztem megvigasztalni. Egyszer télen — nem tudom hogy történhetett — megfázott, ott feküdt mereven, ég felé fordult lábaival. Ha eszembe jut, sírni tudnék.

A fiamnak sem mondtam meg. Nem akartam, hogy fájdalma legyen. Azt mondtam, elrepült. Még csak nem is sírt. Megmagyaráztam neki, hogy a madár szabad életre született. Hogy azért adott az Isten szárnyat, hogy magasan repülhessen a nap felé, s ott repül valahol a mi kis mandink is, talán énekel is repülés közben, és boldog. Ugye jól neveltem? Nem akartam, hogy az az érzékeny kis lelke megsérüljön. Boldog is volt. Ha sétálgattunk, s hallottuk pityegni, fűtyörészni, kopácsolni a madarakat, felmosolygó szemmel mondta: — Anyu, ugye köztük van a mi kis mandink is? — Köztük van, kisfiacskám, hogyne lenne köztük. — De akkor szo-

morú lettem. Láttam magam előtt a kanárit, ahogy felfelé hajló vékony kis lábával ott feküdt a kalitka fenekén.

Néha olyan furcsán éreztem magam. A mandi látványa elkísért egy életen át. Aztán elmúlt a fiatalság. Megkaptuk az urammal az értesítést, hogy a fiam hősi halált halt a fronton. Tél volt, január. Nem tudom, hogyan halt meg. De mindig az jut eszembe, hogy meglőtték. És egy nagy fehér havas mezőt látok, valahol egy idegen országban, ott ahol én még soha sem jártam, s a fiam ott feküdt temetetlenül a havon.

Nem babona ez. Sokféle történet van, hogy anyák megérzik, mi történt a fiaikkal.

Én nem éreztem semmit. Éppen nagymosás volt. Ki is ment a fejből, hogy a fiam a fronton van. Jó beosztása volt, valahol hátul volt tartalékban. Aztán egyszerre történt a nagy változás. Én, a politikához nem értő buta asszony, nem tudtam semmiről. Nagymosás volt. Akkor egyszerre bejön az emberem, kezében a levéllel. Megáll a küszöbön. Tudtam mindent. Meghalt az arca. Tisztára meghalt.

A fiam az élete volt.

Belém is odafagyott minden. Furcsa emberek is voltunk. Nehéz volt néha szegény Gézám mellett. Talán, ha akkor nem fagy belé a könny. De hiába beszéltem neki. Mondtam napok múlva, egyél. Nem akart. Mondtam, sírjon. Nem lehet azt a gyereket könnyek nélkül elsiratni. Egy hosszú életen át láttam én már férfi-könnyet, de az övét nem.

Nem tudott sírni.

Ott kezdődött minden baj. Lehet, hogy butaság, de megfagyott benne a fájdalom, valahol mélyen, bent a lelke mélyén úgy megfagyott, hogy soha többé nem tudott elolvadni.

Nem tudtam ezekről a dolgokról beszélni az emberekkel, amíg élt szegény. Ma már tudok. Rossz, ha a fájdalom beléfagy az emberbe. Én ránéztem s éreztem, hogy én is megfagyok. Nem voltam olyan kemény fából faragva. Három napig bírtam, aztán sírni kezdtem. Kint dolgozott az udvaron, én bent vasaltam a konyhában. S akkor, abban a percben én nem is gondoltam semmire, folytak a szememből a könnyek. Belépett és rámnézett. Nem szólt. De ha pillantással ölni lehetne, talán ott maradtam volna. Egy darabig úgy éreztem, meggyűlöl. Nem tudom, miért. Így van, egész biztosan így. Komisszá tették az el nem sírt könnyek. Kínzott, de maga is kínlódott. Azt hittem, már sohasem lesz másképpen, s akkor, akkor kezdődött el ez a mánia.

Az építés.

Építeni akart. Kitette a fiú képét az asztalra, s azt mondta:

— Haza fog jönni.

Én sírtam.

— De hiszen meghalt.

Ordított, mint egy állat. Azt ordította:

— Él. Él és hazajön.

Később, amíg a sorsunkon töprengtem, rájöttem, nem is olyan buta ő.

Miért is ne élhetne az a fiú? Más is eltűnt a háborúban, mégis előkerült. Mit lehet tudni?

Ebben az időben beszédesebb volt. Történeteket mesélgetett a fiamról, hogy s mint volt még kis gyerek korában. Meg amikor diák volt. S mielőtt katona. Csak egyért haragudott. Ember ki nem ejthette előtte, hogy nem él a fiú.

Látja, hova el nem tértem. Ugrálnak a gondolataim. Megkeveredett ma minden. Ez is olyan furcsa, hogy így beszélni kezdtem magának. Sokáig hallgatnom kellett.

A mandi. A kis kék törpepapagájomról volt szó. Már emlékszem. Arról, hogy minden pénteken kerülővel megyek haza, hogy megvegyem a magot. Találtam egy madárkereskedést, ahol speciálisan jó magot kevernek. Nem veszek többet, mint egy negyed kilót. Ha marad, kiszórom a verebeknek. Hadd legyen egy jó napjuk. Látja, az én régi kis mandimról beszéltem. Arról jutott eszembe a fiam. Az a kép ott a kalitkában. Lehet, hogy én már azon a délelőttön megéreztem, hogy egyszer, egyszer valami nagyon szomorú dologra fog ez emlékeztetni.

Megfájdult a fejem. Engem, doktor úr, életem végére mindenki elhagyott.

A gyárban szeretnek. Miért is ne? Úgy beleveszek az öreg csévék közé, amelyek közül kiválogatom az épet, mintha magam is csak egy öreg tárgy lennék. A csévék is kiöregedtek... S én kidobálom, amelyik már nem használható. Ember legyen, vagy tárgy — nincs kegyelem, amikor az idő továbbszáll...

A csévéválogatás egyszerű. Két nagy láda van előttem. A jók kerülnek az egyikbe, az öregek a másikba. A munkahelyem ott van egyenesen a bálarakatár bejáratánál. Elöttem az udvar, ahol egész nap nyüzsgő és zajlik a gyár élete, nem vagyok egyedül. A kezem teszi a magáét, a gondolataimmal meg úgysem kell elszámolnom senkinek.

Mondom, doktor úr, ott az új telepen mindenki engem hibáztatott. Mintha én tehettem volna valamiről. Én is csak ember vagyok. Meg lehet érteni. A végén nem bírtam már. Ha esténként lefeküdtem, lihegtem, azt hittem, megfulladok. A vállaim, karjaim teljesen tönkrementek, nem is nagyon tudtam dolgozni. Én életem utolsó húsz évében csakis építkeztem. Építettem szegény fiamnak, aki elesett, s aki ott fekszik azon a téli nagy havas mezőn. Én mindig így képzelem. Nem tudom, miért. Az apjának sohase mertem volna mondani, de magamban csak így láttam. Ott a havas mezőn, egyedül. A golyó, nem tudom, hol érhetette. Ezen nem gondolkoztam. De biztos, golyó érhetette. Hát miféle dolog, hogy az anyának egy árva sírhant sem maradhat meg a fiú után. Nekem az sem, hogy a temetőbe kimehettem volna, neki meg csak ez az örökös házépítés.

Nemigen beszélt munka közben, de én jól ismertem az arcát. Néha ott lappangott a homlokán, a szemében valami nyugodt derű. Érzem, bár sohasem mondta, hogy a fiával beszélgetett közben. Én ki voltam zárva ebből a kettősből. De ő olyan nyugodt volt az ilyen építésben elmúlt napok után. Ez tartotta benne a lelket. Azért szerettél úgy házat építeni.

S egyszer, te jóságos istenem, hogy sírtam, egy régi kép akadt a kezembe. Még karon ülő volt a fiam, s az apja tartja a régi diófa előtt, a házunk kertjében. Nézem ezt a régi képet. — Géza — mondom neki — most már egészen biztos, hogy a fiaddal beszélgetsz. Látni kellene azt a régi arcát ott a képen. A fiát tartotta a karján. Ott van ugyanaz a mosoly a szája szögletiben, s még a szeme is nevet. A homlokán elsimul az a ránc, ami már akkor is ott volt, amikor leánykoromban megismertem. Ugyanaz az arc volt. A képről elárulta magát. Ugyanaz az arc.

Aztán egyszer már nem bírtam.

Fellázaadtam. Hatvanéves voltam. Nem akartam már naphosszat maltert hordani. Nem akartam téglákat adogatni, meszesvödöröket hurcolni. Megmondtam neki: megváltozott. Mintha a szívét is beleépítette volna a téglák közé. Szépen mondtam: — Nézz rám! Hatvanéves elmúltam, és húsz esztendeje csupa értelmetlenség az életem. Mit lehet még asszonytól kívánni? Őt házat felépítettünk. Egyik szebb volt mint a másik. S most még egy, a hatodik? Kértem: Géza, hagyd, jó lesz nekünk, ha bérlünk, vagy veszünk házat. Olyan szép házak voltak a környéken. Nekem ugrott és fojtogatni kezdett. Napokig viseltem az ujjnyomait.

Bennem akkor eltörött valami. Mintha megroppantam volna — nem volt már tartásom. Attól a naptól fellázaadtam. Másnap már nem segítettem. Géza nézett rám. Kért, ne haragudjak. Sürgetett, hogy folytassuk a munkát, mert nemsokára alkonyodik, már rövidülnek az napok. A tél beállta előtt tető alá akarta hozni a házat.

Nem sírok én, kérem. Csak olyan öreges szipogás.

De ugye, különös történet?

Egy asszony, akinek nem volt szabad sírni.

De nem tudtam többé megbocsátani. Veszekedtem és ellenkeztem. Elhatároztam, ha eddig nem, most kigyógyítom. Talán a haraggal sikerül észre térítenem. Soha sem ellenkeztem vele. Azt gondoltam, talán megnyugszik. Eszébe jut, hogy nemcsak a fia, én is itt vagyok. Elvégre megöregedtem. Úgy képzeltem, nyugdíjba vonul. Ő is elmúlt már hatvankét éves. Az utóbbi évben összeaszott kis öregember lett. S akkor jöttek azok az éjszakák, amikor mindig felébredtem.

Tudtam, hogy meghal. Nem lehetett ez másképpen. De én megkeményedtem belülről. Már olyan reszketegen járt, hogy amikor a házunk kéményét rakta, egyre attól félt, hogy nem bír fent maradni. Kértem, jöjjön le, de csak állította a kémény építéséhez a faállványokat.

Engem utáltak az új telepen. Arra jártak hajnalban és este, s látták, hogy csak az öreg dolgozik. Néha megkérdezték:

— Miért nem segít a felesége is?

Mit tudták azok, hogy én egész életemben csak házakat építettem.

Be is fejezte. Ősz volt. Nem lehetett több 50 kilónál, az arca sárga volt, mint a pergament. Én féltem végigmenni a telepen. Ott éltem a kis faházban, ami ott állt a nagy kőház mellett. Micsoda ház volt! Csodájára jártak.

A középső szobában, a zongorára volt kitéve a fiam fényképe. Ha hazajön, mondta Géza, mindjárt megláthatja.

Mit mondjak még? Nem történhetett másképpen.

Az utolsó rakomány csempét hozták. Csak a fürdőszobafalat és a konyhát akarta még becsempézni. Halványzöld csempék voltak, még széttörve is olyanok, mint valami kristály. Nem tudom, honnan szerezhetette. A kocsi megállt, s éppen az első ládát emelte le a kocsiról... Ott halt meg szegény az új ház küszöbén.

A szoba ajtaja nyitva volt, a fiú látta a képen, ahogy az apja meghalt a ház küszöbén, amit neki épített. Csak valami nagy-nagy robajra emlékszem. Szétszóródtak a csempék, én ott álltam, és néztem Gézát. Sápadtan feküdt ott, körülötte ezer meg ezer darab csempetöredék, mintha az égből hullott volna.

Ilyen különös sírja volt.

Kicsi halott volt. Olyan színtelen, sápadt. Azóta is kérdem magamtól: honnan volt ebben a kicsi, összetört öregemberben annyi erő.

Hát így volt.

Nem tudtam szegény Gézát elsiratni. De éjszakánként, amikor felébredek, gondolkodom az életünkről. Néha valami nagyon összeszorítja a torkomat. Nem röstellem bevallani, hogy egy ilyen magamfajta öregasszony, aki annyi mindent megélt, különöseként gondol egy hosszú éjszakán át.

Arra gondolok, milyen különös is a sors.

Lehet, hogy csak egy eltévedt golyó volt. Aki kilőtte, soha nem tudta meg, hogy milyen távolba talált. Ugye, bolond gondolat kérem? De mindent, mindent az az eltévedt puskagolyó okozott. Néha éjszaka, télen vagy úgy ősztájt, ha füttyül a szél, mintha puskagolyók sivítanának.

Most magam édegelek. S közben Gézámon gondolkodom. Áldott jó ember volt. Mindig mondogatom magamban, semmi, semmi sem volt az én anyai szeretetem az övéhez képest...

NASZVADY JÓZSEF

INNI ÉS ÉNEKELNI

Megmutatta táskáját a portásak, aztán továbbment egy kicsit, és nekitámaszkodott a vaskorlátnak. Sanyi még csak akkor bélyegzett, de igyekezett, látszott rajta, aztán együtt léptek ki a kapun. Megálltak egy pillanatra. Megvárta, míg bekapcsolja a táskáját, és azt mondta neki:

— Gyere, bekapunk valamit a Kishordóban.

— Mondtam, hogy sietek. Ilyenkor soha nem szoktam. Tudod milyen csúnya ez.

— Gyere csak. Ami neked olyan sürgős most, az várhat. Úgyis meg kell azt még gondolni.

Sanyi egy pillanatig elnézett messze az út felett, amerre menni kellene, morgván maga elé meredt, aztán elindultak. Tudták, hogy sokat fognak ők még beszélni ma, de azért most hallgattak. Kicsit arrébb, ahol a járda szegélye fel volt túrva a járdára, valami nehéz jármű forgathatta ki helyükből a hatalmas gránitkockákat, átmentek az úttesten. Már a felüljáró lépcsőin mentek, amikor Sanyi hirtelen megállt:

— Csak egy pohárral, érted?

— Mi a fene! Talán nem szereted?